

UCHWAŁA NR LV.471.2023
RADY GMINY HORYNIEC-ZDRÓJ
Z dnia 29 czerwca 2023 r.

W sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Horyniec-Zdrój na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 poz 447 z późn. zm.) Rada Gminy Horyniec-Zdrój uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Horyniec-Zdrój na lata 2023-2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Horyniec-Zdrój

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Horyniec-Zdrój
mgr Grzegorz Woźny

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Horyniec-Zdrój na lata 2023-2025

II. Wstęp

Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej. Dziecko w rodzinie nabywa wiedzy i umiejętności, uczy się wyrażać swoje uczucia oraz uczestniczy w procesie socjalizacji.

Niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów prowadzi do dysfunkcji rodziny, a w finale do wzrostu zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując środki społeczne. Długotrwałe przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może prowadzić do zerwania więzi rodzinnych, a w konsekwencji umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Warto podkreślić, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka, należy więc zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje.

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Do zadań asystenta rodziny należy głównie wspieranie rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, jak również podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny. Działania asystenta rodziny mają charakter indywidualnego podejścia do wspierania klienta poprzez wspomaganie rozwoju kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci. Warto wspomnieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, lecz wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków i działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447). Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3-letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 dla Gminy Horyniec-Zdrój jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Horyniec-Zdrój w latach 2019 – 2022.

Adresaci Programu

Adresatami programu są rodziny z terenu Gminy Horyniec-Zdrój przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

Podstawa prawna

Główne kierunki działań zawarte w niniejszym programie są zgodne z kierunkami polityki w sferze społecznej, zawartymi w dokumentach strategicznych na poziomie kraju, województwa, gminy.

Podstawowym aktem prawnym, który reguluje instytucje rodziny jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej a w szczególności art. 16

Podstawą prawną do realizacji opracowania niniejszego dokumentu jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – zgodnie z art. 176 pkt 1 do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Ponadto:

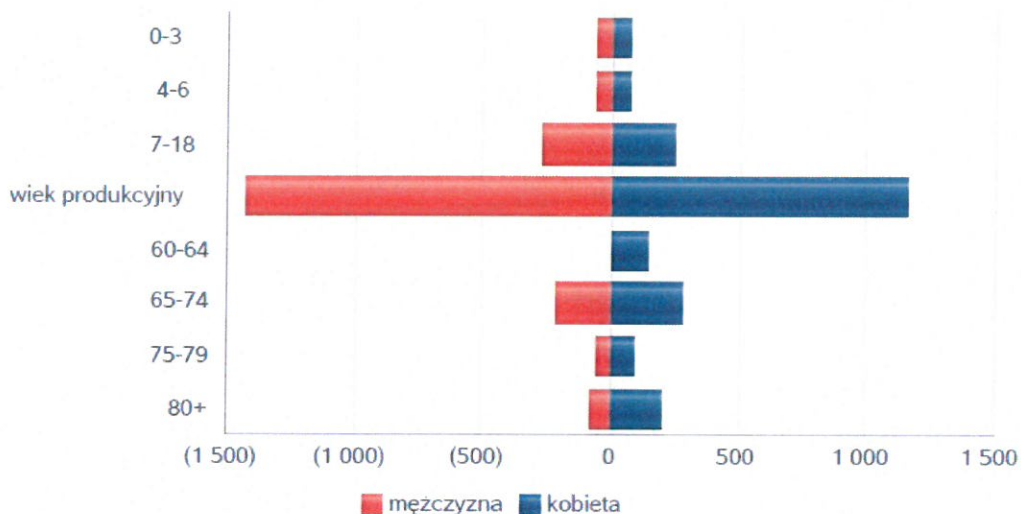
- 1) Ustawa z dnia 12 ,marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 3) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 5) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- 6) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- 7) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

II. Charakterystyka społeczno-demograficzna Gminy Horyniec-Zdrój

Gmina Horyniec-Zdrój jest gminą wiejską, położoną w województwie podkarpackim, w powiecie lubaczowskim. W 2022 roku gmina liczyła 4431 osób, w tym 779 dzieci do 18 roku życia co stanowi 17.5% ogółu mieszkańców. Według stanu na 31 grudnia 2022 stopa bezrobocia w gminie wyniosła 6,12 %

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	65	65
4-6	68	68
7-18	273	240
wiek produkcyjny	1 426	1 159
60-64		140
65-74	219	277
75-79	59	92
80+	84	196

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

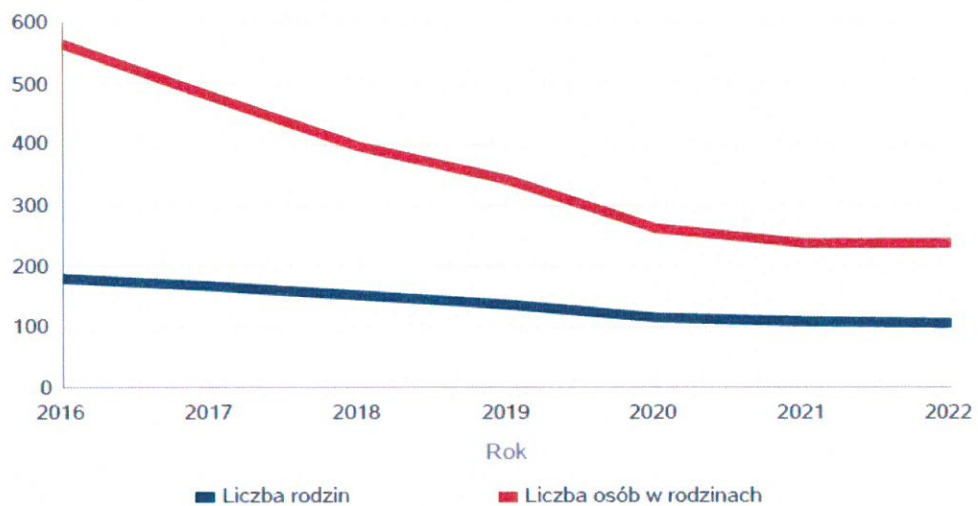
Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2022 roku pomoc i wsparcie w Gminie Horyniec-Zdrój otrzymało 104 rodziny, co stanowi 2,3 % wszystkich mieszkańców gminy. Wydano 137 decyzji przyznających świadczenie z pomocy społecznej. Widoczna jest tendencja malejąca, jeśli chodzi o ilość osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	179	566
2017	166	481
2018	152	396
2019	135	342
2020	114	262
2021	107	238
2022	104	236

Korzystający z pomocy społecznej

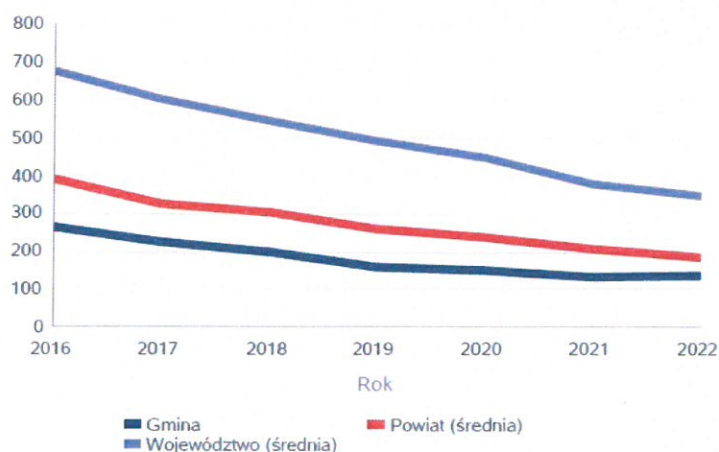

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

	Liczba świadczeniobiorców						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina	265	225	198	158	149	132	137
Powiat (średnia)	391	324	306	260	236	209	187
Województwo (średnia)	678	604	543	493	450	376	350

Liczba świadczeniobiorców

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Głównym powodem przyznania świadczeń z pomocy społecznej w 2022 roku były kolejno:

- ubóstwo
- bezrobocie
- niepełnosprawność
- potrzeby ochrony macierzyństwa
- długotrwała lub ciężka choroba

Ważnym elementem polityki edukacyjnej i integracyjnej jest edukacja przedszkolna. Wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, społecznej i funkcjonalnej.

Edukacja szkolna na terenie Gminy Horyniec-Zdrój realizowana jest przez Zespół Szkół i Placówek Oświatowych, w której uczy się 274 dzieci w wieku szkolnym. W ramach ZSiPO działa Przedszkole do którego uczęszcza 98 dzieci oraz Punkt Przedszkolny do którego uczęszcza 14 dzieci.

Uczniowie szkół z rodzin, których dochód nie przekraczał 200% (w 2022 roku obowiązywało kryterium 150 %) kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej są objęte

dożywianiem w ramach programu rządowego „Posiłek w domu i szkole” na lata 2019- 2024 . W 2022 roku z nieodpłatnych posiłków korzystało 48 uczniów.

Dodatkowo uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum z rodzin, których dochód nie przekracza 100% kryterium dochodowego korzystają z pomocy w formie stypendium szkolnego przez okres roku szkolnego (10 miesięcy) z przeznaczeniem na zakup podręczników, pomocy szkolnych oraz innych form edukacji szkolnej. Z takiej formy pomocy w 2022 roku korzystało 35 uczniów.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

Rodzina dysfunkcyjna to taka, która nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych jej członków, nie zapewnia bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. Innymi słowy – nie spełnia istotnych funkcji z punktu widzenia zdrowia psychicznego samych członków rodziny oraz całego społeczeństwa

Na terenie Gminy Horyniec-Zdrój są rodziny, które wymagają pomocy w przewyciężaniu i niwelowaniu zaniedbań, jak również przeciwdziałania powstawaniu czy pogłębianiu się demoralizacji całej rodziny i poszczególnych jej członków, co w rezultacie ma doprowadzić do utrzymania dziecka w rodzinie biologicznej.

W tych sytuacjach rodzina wymaga wsparcia nie tylko ze strony pracowników socjalnych ale również asystenta rodziny

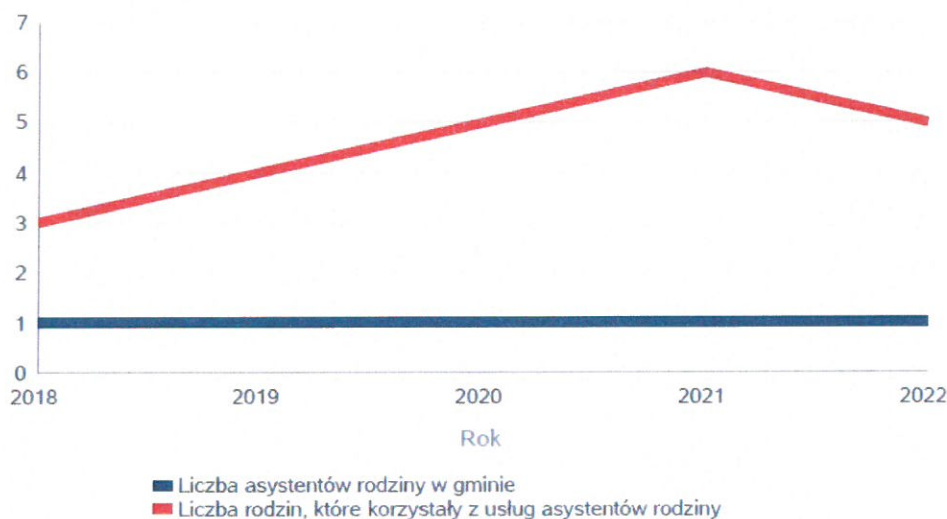
Poniższa tabela obrazuje, liczbę rodzin objętych asystenturą na przestrzeni pięciu lat w Gminie Horyniec-Zdrój.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	3	4	5	6	5

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin

Źródło: dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Obecnie z terenu Gminy Horyniec-Zdrój w rodzinach zastępczych znajduje się 1 dziecko. (dane PCPR Lubaczów).

III. Cel programu

Realizatorzy i partnerzy programu

Cele i zadania określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 dla Gminy Horyniec-Zdrój powinny być głównie realizowane przez instytucje o zasięgu gminnym we współpracy z instytucjami powiatowymi, do zadań których należy praca z rodziną i dzieckiem.

Podmioty oferujące wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi na terenie gminy to:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Horyńcu-Zdroju,
- Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówki oświatowe,

- Posterunek Policji w Horyńcu-Zdroju

- placówki służby zdrowia.

Na terenie powiatu wsparcie i pomoc rodzinom oferują:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaczowie,

- Sąd Rejonowy w Lubaczowie,

- Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie,

- Komenda Powiatowa Policji w Lubaczowie,

- Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Lubaczowie

- placówki prowadzące działalność leczniczą i terapeutyczną.

Poniższa ramka przedstawia działania jakie zostaną podjęte w celu zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących

Lp.	Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
1	Zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z zasadami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2023-2025	GOPS	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	Środki własne, środki zewnętrzne
2	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	2023-2025	GOPS	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	Środki własne, środki zewnętrzne
3	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2023-2025	GOPS Urząd Gminy Policja, Kuratorzy	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne
4	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej	2023-2025	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię	Środki własne, środki zewnętrzne
5	Objęcie pomocą, w ramach rządowego programu „posiłki w szkole i w domu”, wszystkie potrzebujące dzieci	2023-2025	GOPS	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Środki własne, środki zewnętrzne

6	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	2023-2025	GOPS, Placówka oświatowa, Urząd Gminy	Liczba dzieci korzystających	Środki własne, środki zewnętrzne
7	Monitoring sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2023-2025	SPZOZ Horyniec-Zdrój, GOPS	Liczba rodzin i dzieci w tym dzieci objętych monitoringiem	Bez ponoszenia kosztów
8	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2023-2025	GOPS, Urząd Gminy	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach	Środki własne
9	Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	2023-2025	GOPS, Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji	Środki własne, środki zewnętrzne
10	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2023-2025	PCPR, GOPS	Liczba zorganizowanych form wypoczynku. Ilość uczestników wypoczynku	Środki własne, środki zewnętrzne
11	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem	2023-2025	GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Środki własne, środki zewnętrzne

Przewidywane efekty

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- poprawa funkcjonowania rodziny i dziecka,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji.

Źródła finansowania programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Horyniec-Zdrój, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Sposób kontroli realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofazowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty znajdujące się problemami rodziny. Monitoring programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizie informacji o stanie jego realizacji.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Horyniec-Zdrój

mgr Grzegorz Woźny